

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput LXIII. Prælaturam ecclesiasticam, ecclesiasticaque beneficia, curam
animarum habentia, pro se ambire, vel postulare non licet; nec finaliter
recusare, dum Superior absolutè jubet acceptare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

APPENDIX DE STATU ECCLESIASTICO, Ecclesiasticisque beneficiis.

CAPUT LXII

Exponitur natura Status Ecclesiastici.

533 **S**tatus ecclesiasticus, eorum est, qui à laicali statu segregati, specialiter divino dedicati sunt ministerio. Duplex est, unus Clericorum, tonsurâ clericali insignitorum, per quam, velut per signum, adscribuntur in forem Domini ministerii. Alter Religiosorum, de quo supra egimus. Status Clericorum subdividitur 1°. in statum Curatorum, id est animarum curam habentium, quales sunt Episcopi & Parochi, & non Curatorum.

2°. in Hierarchicum, & non Hierarchicum. Hierarchia, generaliter loquendo, duplex est, ecclesiastica, & cælestis. Ad hanc pertinent novem Angelorum Ordines: ad illam quicumque sacram habent in Ecclesia potestatem. Quæ cum sit duplex, ordinis & jurisdictionis, duplex quoque Hierarchia confurgit. Ad Hierarchiam ordinis pertinent quorquor ordinibus sunt insigniti; ad Hierarchiam jurisdictionis, quicumque ordinatio jure legitime præpositi sunt regimini Ecclesiæ, cujusmodi sunt Pontifex, Cardinales, Episcopi, Prælati; Abbates, Priores Regularium, Canonici, Parochi, &c. Episcopus major est Presbytero potestate ordinis: quia, ut Epiphanius hæresi 77. dicit: dicere, Episcopo Presbyterum æqualem esse, quomodo erit possibile? Episcoporum enim ordo Patrum generator est; Patres enim generat Ecclesiæ: Presbyterorum verò, non potens generare Patres, per lavacrum regenerationis generat filios Ecclesiæ; non tamen Patres, aut Doctores. Fieri tamen potest per Ecclesiæ determinationem, ut major sit potestas jurisdictionis in Presbytero, quàm in Episcopo, uti multiplex experientia docet.

CAPUT LXIII

Prelaturam Ecclesiasticam, ecclesiasticæque beneficiæ, curam animarum habentia, pro se ambire, vel postulare non licet; nec finaliter recusare, dum Superior absolute jubet acceptare.

534 **U**m qui pro se beneficium ecclesiasticum sine cura animarum petit, ad inopiam suam sublevandam, peccati non esse reum; docet S. Thomas q. 100. a. 5. ad 3. concordatque S. Raymundus in Summa l. 1. tit. 1. §. 7. id probans ex cap. ad aures de recriptis.

535 **D**e Ecclesiastica Prælatūra, beneficioque curam animarum habente, sic discutit S. Thomas q. 185. a. 1. In Episcopatu (eadem ratio est de Ecclesiastica quacumque Prælatūra) tria possunt considerari, quorum unum est principale & finale, scilicet Episcopalis operatio, per quam utilitati proximorum intenditur, secundum illud Joan. ult. 3. Palce oves meas. Aliud autem est altitudo gradus, seu elevatio

super alios. Tertium est, quod consequenter se habet ad ista, scilicet reverentia & honor, & sufficientia temporalium. . . . Appetere ergo Episcopatum ratione hujusmodi circumstantiarum bonorum, manifestum est quod est illicitum, & pertinet ad cupiditatem vel ambitionem. Unde contra Phariseos Dominus dicit Matth. 23. "Amant primos accubitus in cœnis, & primas cathedras in synagogis, & salutationes in foro, & vocati ab hominibus Rabbi."

536 **Q**uamvis autem ad secundum, scilicet ad celsitudinem gradus, appetere est presumptuosum. Unde Dominus arguit discipulos primatum quærentes, Matth. 20. . . . Sed appetere proximis prodesse, est secundum se laudabile & virtuosum. Verum quia prout est Episcopalis actus, habet annexam gradus celsitudinem, presumptuosum videtur; quod aliquis præesse appetat, ad hoc quod subditis proficiat, nisi manifesta necessitate imminente. Quod probat ex D. Gregorio & Chrysostomo, quibus concordant Hieronymus epist. 83. Augustinus l. 19. de Civit. Dei c. 19. Bernardus l. 4. de considerat. c. 4. ubi sic: Qui rogat pro se, jam judicatus est, nec interest an per se, an per alium quis roget.

537 **P**robari etiam potest ex Hebr. 5. Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur à Deo tamquam Aaron: quæ divina vocatio nobis non innotescit, nisi per electionem, nominationem, institutionem legitimam, nullatenus quaesitam. Necnon ex jure canonico, in quo inhabiles declarantur ad prælationem, qui consensisse probantur in electionem sui, antequam eligerentur. Siquis verò eligentium ad prælaturam, pro se ferat suffragium, lethaliter peccat, irritaque est electio. Nec mirum, quia indignus est sacerdotio, qui non fuerit ordinatus invitatus. L. si quemquam 31. eod. tit. de Episcop. & Cleric. Et si aliquis pro se rogat, ut obtineat curam animarum, ex ipsa presumptione redditur indignus. S. Thomas q. 100. a. 7. ad 2. Et idem sicut is qui invitatus renuit, quaesitus refugit, sacris est altaribus admoventis; sic qui ultra ambit, vel importune se ingerit, est procul dubio repellendus. Nam qui sic mittitur ad altiora conscendere, quid agit, nisi ut crescendo decrescat, & ascendendo exierit, interius ad profunda descendat. Can. sicut 1. q. 6. ex D. Gregorio.

538 **S**iquis objiciat Apostolicum istud: Siquis Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat. Responder S. Isidorus Pelusota l. 4. epist. 229. ad Palladium Diaconum: eos qui id objiciunt non perspicere mentem Apostoli. . . . Sirenim ita, dixerit ille ejusmodi aliquid: tu verò quam ob causam, ignorans tuas vires? & ne te ipsum quidem regere valens, talem adamas principatum, qui regno quoque ipso non solum est sublimior, sed etiam laboriosior. Et quare existimas potestatem hanc esse rationibus nullis reddendis obnoxiam, ac non potius rationibus obnoxiam ministerii functionem? Sed quamvis tu omnem transcendas audacia firmiterem, ego quoque insanterem, si non eum me ostenderem, qui tamen malna

curare conetur. *Mibi enim est admodum formidabile illud dictum: " Siquis Episcopatum desiderat, " & funditus ipsam quoque concutit animam. Magnitudinem namque hujus sacri Principatus indicat. Quod si dixeris, quomodo? Respondebo, quia non ausus est precipere, ac ne quidem cohortari, atque suadere, ut quis Episcopatum appetat. Neque enim dixit: " Unuf-
 22 quisque Episcopatum desideret, rectè facit. Tunc enim fortassis aliqui eodem amore ejus rei, quo tu, capti fuissent. Sed in medio relinquens suspensum Sacerdotis desiderium, neque instigat ad id quemquam, ut indignos exciet ad cape-
 sendam rem perdifficilem, quoque omnem superat Reipublica administrationem & dignitatem; neque ab eo arceat quemquam, ne id quod omni regno majus est, fugiendum esse proponat. Verum in suspensio (ut dixi) relinquens exhortationem, & nunquamque sui ingenii estimato-
 rem ac judicem constituens; ipse neque expetere, neque fugere precipit. Tantum non clamans oculis & superciliis, & toto vultu ad gravitatem composito, timoris salutaris stimulos audientium animis injiciens. Equidem ego rem à divino dependentem calculo, atque arbitrio electionis, hominum cupiditatibus non expono. Monco autem, atque obtestor, quicumque hanc rem expetit, is noverit se rem minimè vulgarem aut lexem desiderare. Ministerii enim, non autem remissionis ac desidia significationem habet Episcopatus ipsum vocabulum. Quod si fidem dictis hisce non habes, sequentia legens, mentem nostram probe assequeris. Oportet enim Episcopum omnibus ornatum esse virtutibus, & alienas calamitates proprias ac suas existimare. Non enim sibi ipse, sed subditis vivit, & à sexcentis oculis ac linguis vita ejus examinatur.*

530

De aliis animarum curis eadem est sententia S. Antonini p. 2. tit. 3. c. 5. §. 4. *Quia (inquit) ubi est eadem ratio, ibi & idem jus. Nam de similibus idem est iudicium, can. ad ejus dist. 7. Sed ratio quare est illicitus & mortalis appetitus Episcopatus, est propter curam quam habet annexam: quia presumptuosum nimis est ut quis se reputet idoneum ad regendum animas aliorum. Sed eadem est ratio in quolibet predictorum (scilicet Decanatu, Ecclesia Parochiali, &c.) quia omnibus cura est annexa. Major quidem presumptio & ambitio rariò est, quanto major cura... tamen utrobique appetitus mortalis... Nam secundum Thomam, Raymundum, Hostiensem, petere pro se aliquid eorum, etiamsi alias sit dignus, inducit simoniam: quia sunt preces pro indigno ratione presumptionis. Ergo & appetitus erit mortalis: cum simonia sit mortalis. Unde Author operis imperfecti in Matth. homil. 43. Quicumque desideraverit primatum in terra, inveniet confusionem in calo; nec inter servos Christi computabitur, qui de primatu irallaverit. Refertur can. multi dist. 40. Contrariam quidem opinionem sequi videntur Curiales; sed quia Doctores supra laudati sanctitate & scientia Theologia & juris sunt longè præstantiores, ideo non videtur iura*

predicta opinio, nec sequenda. Hactenus S. Antoninus.

Nec tamen ideò damnandi sunt, qui ad concursum pro cura amaram se præferant, sive qui ad examen ab Episcopo vocati, se sistunt: quia beneficium pro se non postulant, sed Episcopi sui iudicio se submitunt, à quo animo suscepturi, sive beneficii collationem, sive repulsam, prout Episcopo visum fuerit.

Denique illi qui officium vel beneficium Ecclesiasticum quarunt, non ob divinum obsequium, sed solum vel principaliter ob temporale commodum, iudice D. Bernardo in declamat. super Evangel. pag. mihi 268. cum thesauro pecunia, thesaurum ira pariter cumulant... Evangelizans ut manducet, & perverso nimis ordine calefibus terrena mercantur.

Quantum ergo ad propriam voluntatem, con-
 venit homini principaliter insistere propria salute (ait S. Thomas citat q. 185. a. 2.) sed quòd aliorum salute intendat, hoc convenit homini ex dispositione alterius potestatem habentis... Unde sicut ad inordinationem voluntatis pertinet, quòd aliquis proprio maiù feratur in hoc quòd aliorum gubernationi præficiatur, ita etiam ad inordinationem voluntatis pertinet, quòd aliquis omnino contra Superioris injunctionem prædictum gubernationis officium finaliter recuset, propter duo. Primum quidem, quia hoc repugnat charitati proximorum, quorum militati se aliquis debet exponere, pro loco & tempore... Secundò, quia hoc repugnat humilitati, per quam aliquis Superioris mandatis se subicit. Unde Gregorius dicit in Pastoralis: Tunc ante Dei oculos vera est humilitas, cum ad respuendum hoc quòd milititer subire precipitur, pertinax non est.

Laudabile est ergo, ubi nulla Superioris injunctio finaliter & absolute urget, Prælatum fugere, & humiliter reculare, ut fecerunt sancti Cyprianus, Nepotianus, &c. Sed illicitum est Prælatum absolute injunctam pertinaciter reculare. Ideò prò oculis habendum quòd Augustinus dicit epist. 81. nunc 48. ad Eudoxium: Signa operà vestra Mater Ecclesia desideravit, nec elatione avida suscipiatis; nec blandemè desidia respiciatis... Neque otium vestrum necessitatibus Ecclesia præponatis, cui parvirent, si nulli boni ministrare vellent, quomodo nasceremini, non inveniretis.

Quòd si quis votum, vel juramentum fecerit, de non suscipienda Prælatura, si per illud intenderit se obligare ad hoc, quòd nec per obedientiam superioris Prælati eam accipiat, illicite votit, & juravit (ait S. Thomas ad 3.) non obstanteque tali juramento, de non accipiendo Episcopatu, Draconium ad eum accipiendum S. Athanasius obligavit. Quia reverà juramentum non tenebat. Si autem intenderit ad hoc se obligare, ut, quantum est de se, Prælaturam non querat, nec suscipiat, nisi imminente necessitate, licitum est con-

rum: quia vovet se facturam id quod hominem
facere decet.

CAPUT LXIV.

Beneficii ecclesiastici descriptio ac divisio.

545 **B**eneficium ecclesiasticum est jus perpetuum,
Beneficium ecclesiasticum est jus perpetuum,
Beneclasticâ autoritate constitutum, per-
cipiendi fructus ex bonis ecclesiasticis, Cleri-
cis competens, ob spirituale aliquod officium.

Dicitur 1°. *jus perpetuum*, id est ex institu-
tione sua perpetuo durans. Unde excluditur
Vicaria temporalis, & pensio perpetua. Quia
prior non habet perpetuitatem; posterior eam
non habet ex institutione sua, sive ex natura
& lege pensionis.

546 2°. *ecclesiasticâ autoritate constitutum*, vel
scilicet autoritate Summi Pontificis, vel E-
piscopi: quia nisi illud Papa vel Episcopus
erexit, vel saltem confirmaverit, non est
beneficium ecclesiasticum ad sensum sacrorum
Canonum. Unde beneficii ecclesiastici nomi-
ne non veniunt Capellæ, etiam perpetuæ, à
viris nobilibus privatâ autoritate in Castellis
constitutæ, ab ipsisque collatæ. Per conse-
quens non obligant ad Horarum recitationem,
nec Capellanum faciunt Episcopo subiectum,
in ordine ad sacros ordines suscipiendos, li-
cèt Capellani, iis in perpetuum provisi, ear-
um titulo, tamquam titulo patrimonii, vel
quasi patrimonii, possint ordinari. Quæ de re
videri potest Garcia de beneficiis p. 1. c. 2.

547 3°. *ex bonis ecclesiasticis*, id est donatio-
ne, emptione, vel alio justo titulo Ecclesiæ
acquistis.

4°. *Clerico competens*, id est tonsurâ cle-
ricali insignito: soli namque Clerici juxta sa-
eros Canones beneficiorum ecclesiasticorum
capaces sunt. Unde per hoc à ratione benefi-
cii excluduntur præbendæ Canonissarum Bel-
gicarum, sicut & præbendæ Canonissæ non an-
nexæ, quæ Laicis de Ecclesiâ bene meritis sub-
inde conceduntur.

5°. *ob spirituale aliquod officium*, quale est
v. g. Choro assistere, Officium Canonicum can-
tare, vel recitare, Sacrum facere, Sacra-
menta ministrare. Quia beneficium datur pro-
pter officium, cap. ult. de rescriptis.

548 Dividitur beneficium ecclesiasticum 1°. in
regulare & sæculare. Illud regularibus ad-
dictum est; istud nonnisi sæcularibus confer-
ri solet. Unde cap. 5. de beneficiis in 6. hæc
habetur regula: *sæcularia sæcularibus, regu-
laria regularibus conferenda sunt*, regulariter
utique. Quia sæcularia beneficia curata regu-
laribus concedi possunt, non tamen alia,
ne ipsis occasio fiat vitæ liberioris & otiosæ.

549 2°. in electivum, patronatum, & colla-
tivum, seu liberum. *Electivum* electione ac-
quiritur; securâ confirmatione. *Patronatum*
acquiritur præsentatione, factâ à Fundatore,
habente jus præsentandi. *Collativum* acquiri-
tur collatione liberâ, id est non dependente
ab electione, nec à Patroni præsentatione.

3°. in beneficium curatum, & non cura-
tum.

Tom. II.

tum. *Curatum* est beneficium curam habens
animarum. Et istud aliud est curam habens
animarum cum jurisdictione exteriori, ut sunt
Episcopatus, Abbatia, & Prioratus. Aliud si-
ne exteriori jurisdictione; ut sunt Curæ Paro-
chiales. Similiter *non curatum* aliud est habens
jurisdictionem sine animarum cura, ut sunt
Abbatia quædam jurisdictionales, sicut & dig-
nitates, personatus, &c. Aliud nec curam
animarum habens, nec jurisdictionem, ut
sunt Capellania.

4°. in beneficium simplex, & duplex. 550
Simplex est beneficium sine cura animarum,
sine dignitate, præminentia, &c. ut Cano-
nicatus, Capellania, &c. *Duplex* est illud
quod annexam habet animarum curam, vel
prælaturam, vel dignitatem, vel personatum,
vel præminentiam, vel jurisdictionem, vel
officium, seu administrationem.

Prelatura est beneficium vel officium cum
cura animarum, annexam habens jurisdic-
tionem in foro externo.

Dignitas est beneficium annexam habens
præminentiam, jurisdictionemque ecclesi-
asticam.

Personatus est beneficium annexam habens
sine jurisdictione præminentiam ecclesiasti-
cam, post dignitates.

Præminentia ecclesiastica est honorificus lo-
cus in Choro, Capitulo, processione, suffra-
gio dando, &c.

Beneficium-officium, est beneficium admi-
nistrationem habens rerum ecclesiasticarum
sine jurisdictione, ut thesauraria, primice-
rarius, cantoria.

CAPUT LXV.

*Preparatio & dispositio ad Tonsuram Clerica-
lem requisita.*

552 **S**unt multi, & pro dolor nimis multi, qui
Tonsuram clericalem non eo quod oportet
animo, nec debita cum dispositione susci-
piunt, nihil aliud intendentes, nisi vel à lai-
ca se eximere jurisdictione; vel se ad benefi-
cia comparanda, seu potius ad percipiendos
temporales eorum fructus & honores capa-
ces reddere, de nulla alia re solliciti: unde
plerumque tonsuram clericalem absque animo
se corrigendi, absque ulloque contritionis af-
fectu indignè suscipiunt in statu mortalis pec-
cati.

Tales peccare mortaliter sententia est gra-
vissimorum Doctorum, Navarri tr. de orat.
& Horis Canonicis c. 5. n. 15. Hallerii, Do-
ctoris & Professoris Sorbonici l. de sacris Or-
dinationibus tit. de preparat. & disposit. Or-
dinandor. sec. 4. §. 1. Eminentiss. Cardinalis
Noaillii Archiepiscopi Parisiensis in Constitu-
tione edita 1. Octob. 1696. Natalis Alex. tr. de
Sac. Ord. c. 3. a. 3. reg. 21. Navarri verba sunt:
*Compluribus, qui primâ tonsurâ, aut quatuor
minoribus initiantur, satius foret ipso ordinationis
die frangere crurâ, quam primâ tonsurâ, aut qua-
tuor minoribus ordinari. Tum quod nullâ pravâ*